

EVA 2025-2030-0053

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Zakon o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1), s katerim je bila izvedena prva sistemska reforma prekrškovne zakonodaje v samostojni Republiki Sloveniji, je bil sprejet leta 2003, uporabljati pa se je začel 1. januarja 2005. V dvajsetih letih od začetka uporabe je bil ZP-1 noveliran enajstkrat, nazadnje z novelo ZP-1K v letu 2024, ki je začela veljati 22. maja 2024. Od zadnje obsežnejše novele ZP-1J, ki je bila sprejeta v letu 2016, je bilo področje prekrškovnega prava v Republiki Sloveniji normativno stabilno, kar je omogočilo (nemoten) razvoj sodne prakse na področju prekrškov kot tudi prakse prekrškovnih organov.

1.1.1 Delo v splošno korist

Delo v splošno korist je poseben postopek izvrševanja pravnomočno izrečene globe in stroškov postopka, ki se začne na predlog storilca prekrška. Materialni vidiki dela v splošno korist so urejeni v 19.a členu ZP-1, ki je bil bistveno prenovljen z novelo ZP-1J leta 2016, procesne vidike instituta pa ureja 202.c člen ZP-1.

Nadomestitev globe in stroškov postopka z delom v splošno korist lahko predlaga storilec prekrška, ki zaradi svojega premoženjskega stanja oziroma zmožnosti ne more plačati globe in stroškov postopka v višini najmanj 300 eurov. Rok za podajo predloga je najpozneje do izteka roka za prostovoljno plačilo, vložiti pa se pri prekrškovnem organu ali sodišču, ki je odločilo o prekršku.

Sodišče odobri nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist predlagatelju, ki bi bil upravičen do redne brezplačne pravne pomoči po materialnem kriteriju iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč (drugi odstavek 19.a člena ZP-1). Tretji odstavek 19.a člena ZP-1 določa tudi »menjalno razmerje« za pretvorbo globe in stroškov postopka v delo v splošno korist – za vsakih začetih 10 eurov globe in stroškov postopka se določi ena ura dela, pri čemer lahko odrejeno delo traja najmanj 30 in največ 400 ur. Rok, v katerem mora biti delo opravljeno, ne sme biti daljši od šestih mesecev. Četrty odstavek 19.a člena ZP-1 sodišču omogoča, da lahko število ur dela v splošno korist zviša ali zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 30 in več kot 400 ur, če sodišče ob upoštevanju storilčeve delovne zmožnosti, njegovih osebnih razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi.

Peti odstavek 19.a člena ZP-1 pa določa, da se izrečena globa in stroški postopka ne izterjajo, če storilec obseg ur dela v splošno korist, ki mu je bil določen v sklepu iz četrtega odstavka 202.c člena tega zakona, opravi v celoti. Navedeno pomeni, da je storilec za izvršene prekrške namesto s plačilom globe in stroškov postopka »odgovarjal« z opravo dela v splošno korist.

Število na novo prejetih predlogov za nadomestitev globe in stroškov postopka z delom v splošno korist (PRnk vpisnik – vsa okrajna sodišča):

Leto	2021	2022	2023	2024
Št. novih predlogov	1.431	1.152	845	737

Problematika v zvezi z institutom dela v splošno korist

V praksi izvrševanja instituta dela v splošno korist (tako v roku za prostovoljno plačilo globe in stroškov postopka kot tudi v postopku odreditve nadomestnega zavora) se je pokazalo, da nekateri storilci prekrškov ta institut izkoriščajo na način, da predlagajo opravljanje dela v splošno korist z namenom zavlačevati izvršitev. S tem za izvršene prekrške ne prevzemajo odgovornosti, tovrstna ravnanja pa navzven dajejo vtis, da nekateri za prekrške ne odgovarjajo. Zato je po mnenju predlagatelja potrebno zaostri kaznovavno politiko na področju prekrškovnega prava na način, da se bo dosledneje uveljavljala odgovornost za prekrške v postopkih opravljanja dela v splošno korist kot tudi v postopkih odreditve nadomestnega zavora.

1.1.2 Nadomestni zapor

Institut nadomestnega zavora je bil v pravni red Republike Slovenije prav tako uveden z novelo ZP-1J leta 2016, nadomestil je institut uklonilnega zavora, ki ga je leta 2014 razveljavilo Ustavno sodišče Republike Slovenije z odločbo opr. št. U-I-12/12-22 z dne 11. 12. 2014. Materialne vidike instituta ureja 20.a člen ZP-1, procesni del pa 192.a do 192.č člen ZP-1.

Institut nadomestnega zavora pomeni način izvršitve neplačane in neizterljive globe z njeno spremembo v nadomestni zapor. Pri tem je treba poudariti, da nadomestni zapor ni alternativa, niti variacija nekoč veljavnega uklonilnega zavora, ampak gre za dva povsem različna instituta. Medtem ko je bil uklonilni zapor sredstvo prisile k plačilu, ki se je uporabilo takoj po izteku plačilnega roka, hkrati pa ni bilo nadomestilo plačila globe, saj jo je storilec kljub prestanemu uklonilnemu zavoru še vedno dolgoval državi oziroma samoupravni lokalni skupnosti, je nadomestni zapor oblika izvršitve globe, ki se uporabi, ko ene ali več neplačanih glob v skupnem znesku najmanj 1.000 EUR (znotraj tega se razlikujejo globe v višini do in nad 300 evrov) ni mogoče izterjati niti prisilno. S tem, ko storilec preстане nadomestni zapor, njegova obveznost plačila globe ugasne. Nadomestni zapor kot nadomestna oblika izvršitve izrečene in neizterljive globe pride v poštev za storilce prekrškov, ki so fizične osebe (torej za osebe, ki prekrške izvršijo v svojstvu posameznika, samostojnega podjetnika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost (zasebnika) in odgovorne osebe).

Nadomestni zapor je bil uveden, ker je bilo iz podatkov Finančne uprave Republike Slovenije o odprtih terjatvah iz naslova prekrškovnih postopkov iz leta 2015 razvidno, da obstaja (pre)veliko število primerov, v katerih globe kot najtežje sankcije za prekrške ne dosežejo specialno-preventivnega učinka, hkrati pa imajo ti primeri negativen vpliv na generalno-preventivno učinkovanje izrečenih sankcij za prekrške in pomenijo tudi administrativno in dolgotrajno breme za državne organe, ki so sankcijo izrekli oziroma, ki so pristojni za prisilno izvršitev globe. Namreč –

neplačane globe in stroški postopka se prisilno izterjajo v skladu z Zakonom o davčnem postopku,¹ pri čemer se v skladu z enajstim odstavkom 202. člena ZP-1 z dnem, ko sodišče oziroma prekrškovni organ vloži predlog za prisilno izterjavo po tem zakonu, na pristojni davčni organ prenese tudi terjatev v korist državnega proračuna.

Postopek odreditve nadomestnega zapora se začne na predlog Finančne uprave Republike Slovenije (ta se poda po tem, ko je Finančna uprava poskusila prisilno izterjati globo, pa pri tem ni bila uspešna), ki pristojno sodišče obvesti o ugotovitvi, da obstajajo okoliščine za odreditev nadomestnega zapora, in sicer, da so izpolnjeni naslednji materialni pogoji iz prvega oziroma drugega odstavka 20.a člena ZP-1:

- a) Če znesek posamične globe ali seštevek dveh ali več glob, izrečenih storilcu, znaša najmanj 1.000 eurov, globe ali glob pa ni mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe, sodišče sankcijo izvrši tako, da za vsakih začetih 100 eurov globe določi en dan zapora, pri čemer zapor ne sme biti daljši od 90 dni. V seštevek glob se vštejejo le globe, izrečene s posamičnim plačilnim nalogom, odločbo ali sodbo v višini najmanj 300 eurov.
- b) Če je storilcu izrečenih deset ali več glob v znesku manj kot 300 eurov na posamični plačilni nalog, odločbo ali sodbo, pa seštevek teh glob znaša najmanj 1.000 eurov, glob pa ni mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe, sodišče sankcijo izvrši tako, da za vsakih začetih 100 eurov globe določi en dan zapora, pri čemer zapor ne sme biti daljši od 30 dni.

Sodišče ima podobno kot pri institutu dela v splošno korist tudi v primeru odreditve nadomestnega zapora možnost znižati trajanje nadomestnega zapora za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot osem dni, če v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi (npr. storilčeve zmožnosti za prestajanje zapora, njegove osebne razmere ali druge okoliščine) – tretji odstavek 20.a člena ZP-1.

Če so izpolnjeni pogoji iz prvega ali drugega odstavka 20.a člena tega zakona, sodišče pošlje storilcu pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora, in ga pozove, da se v roku petih dni izjavi o vsebini obvestila. V tej izjavi storilec ne more uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno sodbo, odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa, lahko pa predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist oziroma navede in pojasni dejstva in okoliščine, povezane z nezmožnostjo plačila globe ali nezmožnostjo prestajanja nadomestnega zapora – četrti odstavek 192.a člena ZP-1.

Sodišče ima v postopku odreditve nadomestnega zapora dve možnosti odločitve:

1. če prejme predlog za nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist v skladu s 192.b členom ZP-1 s sklepom prekine postopek odreditve nadomestnega zapora in odobri delo v splošno korist skladno z določbo 19.a člena tega zakona, pri čemer se ne upošteva pogoj iz drugega odstavka 19.a člena ZP-1 – upravičenost do redne brezplačne pravne pomoči po materialnem kriteriju iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč. Drugi odstavek 192.b člena ZP-1 določa tudi varovalko v zvezi s predlogom za nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist – če sodišče ugotovi, da je storilec za eno ali več glob iz prvega odstavka 20.a člena tega zakona že imel odobreno nadomestitev plačila z delom v splošno korist, lahko njegov predlog v tem delu zavrne, če ugotovi, da storilec dela ni opravil po lastni krivdi;

¹ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS, 100/24 in 40/25 – ZINR

2. če predlog za nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist ni bil podan, sodišče izda sklep o nadomestnem zaporu (192.c člen) v katerem določi trajanje nadomestnega zapura v skladu s prvim ali drugim odstavkom 20.a člena ZP-1.

Če storilec prekrška v celoti opravi delo v splošno korist, ki je bilo odobreno v sklopu postopka odreditve nadomestnega zapura, sodišče postopek odreditve nadomestnega zapura ustavi (šesti odstavek 192.b člena ZP-1), če pa preстане nadomestni zapor, terjatev iz naslova neplačane globe, ki je zajeta s sklepom o nadomestnem zaporu, ugasne (četrti odstavek 20.a člena ZP-1)

V nadaljevanju nekaj statističnih podatkov glede nadomestnega zapura:

1. Število obvestil za nadomestni zapor posredovanih sodiščem

	2020	2021	2022	2023	2024
Poslana obvestila sodiščem za nadomestni zapor	Št.	Št.	Št.	Št.	Št.
Davčne obveznosti	101	473	392	567	730
Druge denarne nedavčne obveznosti	79	143	85	101	104
SKUPAJ	180	616	477	668	834

Podatki iz tabele kažejo, da Finančna uprava Republike Slovenije vsako leto v več primerih ugotovi, da glob ni mogoče izterjati prisilno in so zato izpolnjeni pogoji za odreditev nadomestnega zapura iz 20.a člena ZP-1. Vsako leto zato Finančna uprava Republike Slovenije pristojnim sodiščem iz tega razloga posreduje več obvestil o izpolnjevanju pogojev za odreditev nadomestnega zapura.

Glede na število posredovanih obvestil o izpolnjevanju pogojev za odreditev nadomestnega zapura podatki kažejo, da v približno 20% do 25% primerih, ko je posredovano obvestilo o izpolnjevanju pogojev za odreditev nadomestnega zapura, oseba dejansko prestaja nadomestni zapor. V preostalem delu storilci prekrškov predlagajo nadomestitev globe z delom v splošno korist (192.b člen ZP-1) ali pa globo plačajo.

Po razpoložljivih podatkih Finančne uprave Republike Slovenije v povprečju 7 % storilcev prekrškov poravna dolg iz naslova prekrškovne terjatve po prejemu obvestila o odreditvi nadomestnega zapura. Nekatere osebe, ki prestajajo nadomestni zapor, globo plačajo med prestajanjem nadomestnega zapura, kar posledično pomeni, da se nadomestni zapor preneha izvrševati.

Podatki o gibanju števila oseb, ki jim je bil izrečen nadomestni zapor:

Leto	2020	2021	2022	2023	2024
Št. oseb, ki so prestajale nadomestni zapor	42	80	124	155	181

1.1.4. Postopek za prekrške, storjene z motornimi vozili, registriranimi v drugih državah članicah Evropske unije

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1H) v letu 2013 je bila v pravni red Republike Slovenije deloma prenesena Direktiva 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/82/EU), in sicer v delu, ki ureja postopek s pisnim obvestilom o prekršku.

Namen Direktive 2011/82/EU je za določene cestnoprometne prekrške (prekoračitev najvišje dovoljene hitrosti, neuporaba varnostnega pasu, vožnja skozi rdečo luč, vožnja pod vplivom alkohola, vožnja pod vplivom drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi, vožnja brez zaščitne čelade, nedovoljena uporaba prepovedanega prometnega pasu in nedovoljena uporaba prenosnega telefona ali druge komunikacijske naprave med vožnjo) omogočiti lažjo izmenjavo podatkov in čezmejno obravnavanje navedenih kršitev.

Postopek o prekršku se v tovrstnih zadevah začne tako, da pristojni organ, ki je ugotovil prekršek, lastniku oziroma imetniku vozila ali drugače identificirani osebi, osumljeni storitve prekrška zoper varnost cestnega prometa na ozemlju Republike Slovenije, pošlje pisno obvestilo o prekršku in obrazec za odgovor na obvestilo z vsebino iz Priloge, ki je sestavni del tega zakona in je objavljena skupaj z njim – prvi odstavek 48.b člena ZP-1.

Na podlagi prejetega pisnega obvestila ima domnevni storilec prekrška naslednje možnosti:

1. Ne odgovori na obvestilo o prekršku – v tem primeru se po izteku roka za podajo odgovora na obvestilo (prvi odstavek 48.č člena ZP-1 določa rok 60 dni od dneva vročitve obvestila) izvede hitri prekrškovni postopek (drugi odstavek 48.č člena ZP-1) in v tujino posreduje plačilni nalog ali pa na pristojno sodišče vložijo obdolžilni predlog (četrti odstavek 48.č člena ZP-1);
2. Odgovori na prejetu obvestilo o prekršku – pristojni prekrškovni organ glede na navedbe v odgovoru odloči kako postopati dalje – lahko obvestilo o prekršku pošlje osebi, ki jo navede lastnik vozila ali pa na način iz prejšnje točke naprej vodi prekrškovni postopek;
3. Plača globo za izvršeni prekršek v roku za posredovanje odgovora – druga alineja četrtega odstavka 48.c člena v tem primeru določa, da se obvestilo šteje za plačilni nalog, plačilo globe za priznanje prekrška, za odpoved pravici do vročitve plačilnega naloga in pravici do zahteve za sodno varstvo glede odgovornosti za prekršek, izrečene globe in kazenskih točk v cestnem prometu.

Direktiva 2011/82/EU oziroma vsebinsko identična Direktiva (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 68 z dne 13. 3. 2015) od držav članic Evropske unije zahteva, da je pisno obvestilo sestavljeno v jeziku dokumenta o registraciji motornega vozila, če je na voljo, sicer pa v enem od uradnih jezikov države članice registracije motornega vozila, s katerim je bil storjen prekršek. Ne zahteva pa, da domnevni storilec prekrška odgovor na prejetu obvestilo o prekršku posreduje v svojem jeziku, zato je ZP-1 v tem pogledu določil nadstandard glede na druge države članice Evropske unije, in sicer, da lahko oseba na obvestilo o prekršku odgovori v svojem jeziku.

Zaradi skorajšnje uvedbe sekcijskega merjenja in siceršnje precejšnje prometne obremenjenosti s tranzitnim prometom že nekaj časa obstaja potreba po razbremenitvi prekrškovnih organov (predvsem Policije in občinskih redarstev) pri čezmejni obravnavi nekaterih cestnoprometnih

prekrškov. Ti imajo administrativne težave predvsem pri prevajanju odgovorov na pisna obvestila, ki jih prejmejo od domnevnih storilcev prekrškov iz drugih držav članic Evropske unije, oziroma pri ugotavljanju vročitve obvestila v druge države članice Evropske unije, zato se s predlogom zakona zasleduje cilj njihove razbremenitve.

1.1.5. Pooblastilo za izrekanje globe v razponu

Tretji odstavek 52. člena ZP-1 določa, da se v hitrem postopku storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

Dostavek »če z zakonom ni določeno drugače« pomeni, da je glede na veljavno ureditev v zakonu in uredbi o izvajanju uredbe EU (tretji odstavek 3. člena ZP-1) sistemsko dopustno določiti naslednje pooblastilo: »»Za prekrške iz tega zakona / uredbe se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

Navedenega pooblastila pa sistemsko ni dopustno določiti v uredbi Vlade, ki je namenjena izvajanju zakona, kar pomeni, da se za prekrške iz uredb, ki so izdane za izvajanje zakona, kjer je globa predpisana v razponu, v hitrem prekrškovnem postopku v skladu s tretjim odstavkom 52. člena ZP-1 lahko izreka le globa na spodnji meri predpisane globe.

Predlagatelj ocenjuje, da je po dvajsetih letih od reforme prekrškovnega prava v Republiki Sloveniji dozorel predlog, da se prekrškovnim organom podeli sistemsko pooblastilo za izrekanje globe v razponu v hitrem prekrškovnem postopku. Navedeno pomeni, da v zakonih in uredbah za izvajanje uredb EU v kazenskih določbah ne bo več potrebno izrecno določati pooblastila za izrekanje globe v razponu v hitrem prekrškovnem postopku, to pooblastilo pa bo od uveljavitve zakona naprej veljalo tudi za globe v razponu, ki jih za prekrške določajo uredbe za izvajanje zakonov.

1.1.6. Zavarovanje izvršitve

Zavarovanje izvršitve (201. člen ZP-1) je institut, ki pristojnim organom omogoča, zavarovanje izvršitve na način, da se odločba o prekršku (v nasprotju z 200. členom ZP-1) začne izvrševati še pred nastopom pravnomočnosti.

Če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek, lahko organ za postopek o prekršku, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, obenem odloči, naj se odločba izvrši takoj ne glede na zahtevo za sodno varstvo oziroma pritožbo, če spozna, da bi storilec lahko onemogočil njeno izvršitev. Če storilec globe ne plača, organ, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje plačila v skladu s petim odstavkom 201. člena ZP-1 – prvi odstavek 201. člena ZP-1.

Nadalje pa peti odstavek 201. člena ZP-1 določa, da v primeru, če se je bati, da se bo storilec med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe skrnil ali odšel neznan kam ali v tujino, lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa oziroma sodišče zaradi zavarovanja izvršitve odločbe s sklepom odloči, da se mu začasno vzamejo potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine, ki jih ima pri sebi, ne glede na to, ali je njihov lastnik ali ne. Začasni odvzem lahko traja največ šest mesecev in se lahko s sklepom podaljša še za največ šest mesecev. Storilcu je treba takoj, najkasneje pa v treh urah, vročiti pisni sklep o začasnem odvzemu z navedbo razlogov za odvzem in s pravnim poukom.

Če se postopek z odločbo ustavi ali če storilec plača globo, ugotovljeno škodo, pridobljeno premoženjsko korist in stroške postopka, se začasno odvzete listine in predmeti iz petega odstavka tega člena vrnejo storilcu. Če storilec tudi po pravnomočnosti odločbe ne plača izrečene globe, povzročene škode ali stroškov postopka, se iz začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov iz petega odstavka tega člena poravnajo izrečena globa, ugotovljena škoda, pridobljena premoženjska korist in stroški postopka, presežek pa se vrne storilcu, začasno odvzeta potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, pa se po pravnomočnosti odločbe pošljejo organu, ki jih je izdal. Prodajo začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov opravi pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo, na podlagi predhodnega obvestila pristojnega organa, da so podani pogoji za izvršitev odločbe iz začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov – osmi odstavek 201. člena ZP-1.

Z vidika zavarovanja izvršitve nekateri prekrškovni organi (npr. Finančna uprava Republike Slovenije), ugotavljajo, da odgovorne osebe pravnih oseb brez večjih težav v praksi obravnavajo na kraju storitve prekrška, precej težav pa imajo pri obravnavi (akcesorno) odgovornih pravnih oseb (pa tudi samostojnih podjetnikov posameznikov), saj se te pravne osebe kljub številnim mednarodnim mehanizmom v nekaterih primerih uspešno izogibajo odgovornosti za prekrške, ki so jih storile njihove odgovorne osebe. Ureditev zavarovanja izvršitve je namreč prilagojena izključno obravnavi fizičnih oseb – posameznikov kot storilcev prekrškov. Taka situacija je z vidika načela enakosti neustrezna v razmerju do domačih pravnih oseb, zato se s predlogom zakona prekrškovnim organom daje na voljo orodja, ki bodo zagotovila učinkovito obravnavo tujih pravnih oseb (ter tudi samostojnih podjetnikov posameznikov).

1.2. Razlogi za sprejem predloga zakona

Predlog zakona se v zakonodajni postopek vlaga z namenom zaostritve kaznovalne politike na področju prekrškovnega prava, s čimer se bo povečala tudi splošna varnost v državi. Navedeno velja za spremembe in dopolnitve v zvezi z institutom dela v splošno korist, tudi v postopku odreditve nadomestnega zapora.

Del sprememb in dopolnitev pa zasleduje razbremenitev prekrškovnih organov (predvsem glede čezmejne obravnave nekaterih cestnoprometnih prekrškov) oziroma povečanje učinkovitosti prekrškovnih organov (spremembe in dopolnitve instituta zavarovanja izvršitve).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Predlog zakona uresničuje naslednje cilje:

1. zaostritev pogojev za odobritev dela v splošno korist z namenom preprečitve zlorabe tega instituta s strani storilcev prekrškov.
2. razbremenitev prekrškovnih organov (predvsem Policije in občinskih redarstev) pri obravnavi prekrškov, storjenih z motornimi vozili, registriranimi v drugih državah Evropske unije, zlasti glede vročanja in prevajanja;

3. zaostritev kaznovalne politike na področju prekrškovnega prava, tudi z ukinitvijo možnosti odložitve nadomestnega zapora z možnostjo opravljanja dela v splošno korist v postopku odreditve nadomestnega zapora.
4. učinkovitejše vodenje prekrškovnega postopka ter zagotovitev enakosti pri obravnavi domačih in tujih storilcev prekrškov.

2.2. Načela

Predlagane zakonske spremembe in dopolnitve ostajajo znotraj veljavne zasnove systemske ureditve prekrškovnega prava v Republiki Sloveniji. Pri tem so upoštevana vsa uveljavljena zakonska načela, ki so vodila zakonodajalca pri pripravi in sprejemanju ZP-1, zlasti pa naslednja ustavna in kazenskopravna načela:

1. načelo jasnosti predpisov (*lex certa*) kot del načela pravne države (2. člen Ustave Republike Slovenije);
2. načelo zakonitosti v kazenskem (kaznovalnem) pravu (28. člen Ustave Republike Slovenije);
3. načelo ekonomičnosti oziroma učinkovitosti hitrega prekrškovnega postopka.

2.3. Poglavitne rešitve

Ob upoštevanju zgoraj navedenih ciljev predlog zakona vsebuje naslednje bistvene rešitve:

1. v zvezi z institutom dela v splošno korist se zaostreje pogoji za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, in sicer se določa dodaten pogoj, da sodišče ne odobri dela v splošno korist, če predlagatelj postopka v zadnjih dveh letih iz razlogov na svoji strani ni aktivno sodeloval pri opravljanju dela v splošno korist, ter se jasno določa rok v katerem mora biti delo v splošno korist opravljeno;
2. v zvezi s čezmejnimi obravnavanjem kršiteljev cestnoprometnih predpisov se z namenom razbremenitve prekrškovnih organov omejuje možnost odgovora na pisno obvestilo v le slovenskem jeziku, v zvezi z vročanjem obvestil v druge države članice Evropske unije pa se z namenom lažjega ugotavljanja izteka roka za podajo odgovora (oziroma plačilo globe) spreminja začetek teka roka, ki bo po novem začel teči od odpreme pisnega obvestila lastniku motornega vozila (ne več od vročitve);
3. na sistemski ravni se določa pooblastilo za izrekanje globe v hitrem prekrškovnem postopku v razponu (tovrstnega pooblastila ne bo več potrebno določati v zakonih);
4. v postopku za odreditev nadomestnega zapora se ukinja možnost predlagati nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist ter določa daljši rok za izjavo o vsebini obvestila o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora;
5. poenostavlja se pogoje za zavarovanje izvršitve in razširja institut tudi na pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost; s predlogom zakona se dodaja tri dodatna sredstva s katerimi je mogoče

zavarovati izvršitev ter omogoča zavarovanje izvršitve celotne prekrškovne odločbe (ne samo globe).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlagana ukinitvev možnosti predlagati opravljanje dela v splošno korist v postopku odreditve nadomestnega zapora bo v prihodnjih letih povečala število nadomestno zaprtih oseb, zato se bodo povečali tudi stroški države pri izvrševanju nadomestnega zapora.

Število oseb v nadomestnem zaporu se bo povečalo s časovnim zamikom več kot enega leta (nova ureditev se bo uporabljala za prekrške, ki bodo storjeni od uveljavitve zakona naprej), pri čemer ni mogoče vnaprej napovedati števila nadomestno zaprtih oseb. Po drugi strani se glede na predlagano novo ureditev, ko bo za neizterljive globe praktično vedno odrejen nadomestni zapor, pričakuje tudi povečanje plačila teh glob, kar bo pozitivno vplivalo na prilive v Državni proračun Republike Slovenije.

Pozitiven učinek na prilive v Državni proračun Republike Slovenije pa se pričakuje še iz dveh naslovov, in sicer:

1. iz naslova obravnave tujih pravnih oseb za prekrške, ki se zaradi problemov pri čezmejnem vodenju prekrškovnega postopka lahko v nekaterih primerih izogibajo odgovornosti za prekrške in posledično plačilu globe;
2. iz naslova novega sistemskega pooblastila za izrekanje globe v razponu v hitrem prekrškovnem postopku za prekrške iz vseh predpisov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih bo pripravljen naknadno.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

Predlog zakona ne bo imel administrativnih posledic.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakon ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

Ministrstvo za pravosodje bo spremljalo izvajanje sprejetega zakona prek odzivov izvajalcev zakona in udeležencev postopkov ter s spremljanjem sodnih statističnih podatkov.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

/

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe, ki bi za svoje sodelovanje prejeli plačilo.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Andreja Katič, ministrica za pravosodje
- mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka
- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje
- Igor Kovačič, sekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH

1. člen

V Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24) se v 19.a členu doda novi tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na prejšnji odstavek sodišče ne odobri nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, če predlagatelj postopka v zadnjih dveh letih ni sodeloval, je zavlačeval, ali ni aktivno deloval pri opravljanju dela v splošno korist.«.

V tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Delo v splošno korist mora biti opravljeno v roku šestih mesecev od začetka izvrševanja dela v splošno korist.«.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

Doda se novi sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če storilec delno opravi obseg ur dela v splošno korist, ki mu je bil določen v sklepu iz četrtega odstavka 202.c člena tega zakona, se neizvršeni del izrečene globe in stroškov postopka posreduje v prisilno izterjavo.«.

2. člen

V 48.c členu se v tretjem odstavku 2. alineja spremeni tako, da se glasi:

»- pouk, da mora oseba odgovor na obvestilo poslati v slovenskem jeziku.«.

V četrtem odstavku se za besedo »iz« doda besedilo »prve alineje«.

V petem odstavku se v prvi alineji črta besedo »četrtega«, doda se nova druga alineja, ki se glasi:
»- pouk, da je lahko navzoč pri izvajanju dokazov in da ga bo sodišče na njegovo zahtevo povabilo k posameznim procesnim dejanjem,«.

V petem odstavku dosedanja 2. alineja postane 3. alineja.

3. člen

V 48.č členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Oseba lahko odgovori na obvestilo o prekršku v 60 dneh od datuma odpreme obvestila.«.

4. člen

V 52. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) V hitrem postopku se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se globa s pisno odločbo (56. člen) izreče znotraj predpisanega razpona globe, s plačilnim nalogom (57. člen) pa se izreče najnižja predpisana mera globe.«.

5. člen

V 192.a členu se v četrtem odstavku beseda »petih« nadomesti z besedo »osmih« ter črta besedilo »predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist oziroma navede in«.

V petem odstavku se črta 4. alineja.

Šesti odstavek se črta, dosednji sedmi do deseti odstavek postanejo šesti do deveti odstavek.

6. člen

192.b člen se črta.

7. člen

V 201. členu se v prvem odstavku besedilo »Če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek« nadomesti z besedilom »Če storilec ne more dokazati identitete ali nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji«.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Za storilca prekrška po tem členu se štejejo vse kategorije storilcev prekrškov, ki jih določa drugi odstavek 17. člena tega zakona.«.

Četrty odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Če prekrškovni organ oziroma sodišče odloči, da se odločba izvrši takoj in storilec takoj ne plača globe, ugotovljene škode, pridobljene premoženjske koristi ali stroškov postopka, prekrškovni organ oziroma sodišče določi, da se globa, ugotovljena škoda, pridobljena premoženjska korist ali stroški postopka takoj prisilno izterjajo, pri tem se ne uporabljajo določbe o polovičnem plačilu globe in določbe tega zakona o nadomestitvi prisilne izterjave globe in stroškov postopka z opravo dela v splošno korist«.

Peti odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Če se je bati, da se bo storilec med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe skril ali odšel neznan kam, če storilec nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa oziroma sodišče zaradi zavarovanja izvršitve odločbe med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe s sklepom odloči, da se mu začasno vzamejo potna listina, vozniško dovoljenje, drugi osebni dokumenti namenjeni identifikaciji, če jih v zavarovanje ponudi storilec sam, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago,

gotovina, plačilna sredstva, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine, ki jih ima pri sebi, ne glede na to, ali je njihov lastnik ali ne. Začasni odvzem lahko traja največ šest mesecev in se lahko s sklepom podaljša še za največ šest mesecev. Storilcu je treba takoj, najkasneje pa v treh urah, vročiti pisni sklep o začasnem odvzemu z navedbo razlogov za odvzem in s pravnim poukom.«.

V sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se za besedilom »vozniškega dovoljenja« doda besedilo »drugih osebnih dokumentov namenjenih identifikaciji«, za besedilom »ki spremlja blago« pa besedilo »gotovine, denarnih sredstev,«.

V osmem odstavku, ki postane deveti odstavek, se za besedilom »začasno odvzete« doda besedilo »gotovine, denarnih sredstev«, za besedilom »vozniško dovoljenja« pa besedilo »drugi osebni dokumenti, namenjeni identifikaciji«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postanega tretji in četrti odstavek, dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek, deveti in deseti odstavek pa deseti in enajsti odstavek.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

8. člen

Določbe tega zakona se uporabljajo za prekrške, storjene po uveljavitvi tega zakona.

9. člen

Postopki v zvezi z delom v splošno korist, odreditvijo nadomestnega zapora, postopki za prekrške, storjene z motornimi vozili, registriranimi v drugih državah članicah Evropske unije in postopki zavarovanja izvršitve, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

10. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

Predlagani novi tretji odstavek 19.a člena ZP-1 določa dodaten pogoj za odobritev nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, in sicer na način, da bo sodišče predlog za nadomestitev globe in stroškov postopka zavrnilo, če je storilec prekrška v zadnjih dveh letih sicer dobil odobreno nadomestitev, vendar v postopku izvrševanja dela v splošno korist ni sodeloval, je zavlačeval ali ni aktivno deloval pri opravljanju dela v splošno korist. Predlagani novi pogoj za odobritev dela v splošno korist je potreben, ker del predlagateljev dela v splošno korist (serijsko) izvršuje prekrške ter posledično (serijsko) predlaga nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, pri čemer pa se v nadaljnjem postopku, ki ga organizira Uprava republike Slovenije za probacijo (v nadaljevanju: UPRO), ne trudi, da bi globo in stroške postopka »poplačal« z opravo dela v splošno korist. Dodatni pogoj torej pomeni, da predlagatelj nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist lahko ne bo uspešen, kar pomeni, da bo pristojni prekrškovni organ globo in stroške prekrškovnega postopka posredoval v prisilno izterjavo.

S predlaganim novim drugim stavkom tretjega odstavka 19.a člena ZP-1 se določa od kdaj teče rok, v katerem mora biti opravljeno delo v splošno korist. Predlagatelj ocenjuje, da je najprimerneje, da začne teči rok z dnem začetka izvrševanja dela v splošno korist, saj mora UPRO pred začetkom izvrševanja zagotoviti pogoje (npr. določiti izvajalsko organizacijo, pri kateri bo storilec opravil delo v splošno korist).

Odstavki se ustrezno preštevilčijo.

Predlagani novi sedmi odstavek 19.a člena ZP-1 ureja pravni položaj, ko storilec prekrška ure dela v splošno korist opravi delno – v tem primeru pristojni prekrškovni organ sorazmerni del izrečene globe in stroškov postopka posreduje v prisilno izterjavo. Primer: če je bilo za globo in stroške v višini 300 evrov določenih 30 ur dela v splošno korist, storilec pa je opravil samo 15 ur, to pomeni, da bo prekrškovni organ v prisilno izterjavo posredoval 150 evrov neplačane globe in stroškov postopka.

K

2. členu

Predlagane spremembe in dopolnitve tretjega, četrtega in petega odstavka 48.c člena ZP-1 se nanašajo na poenostavitev postopka obravnavanja prekrškov, ki jih taksativno določa Direktiva 2015/413/EU (v nadaljevanju: direktiva).

Poenostavitev postopka v primerih iz 7.a poglavja ZP-1 se določa v tretjem odstavku 48.c člena, in sicer na način, da bo med pravnimi pouki v pisnem obvestilu naveden pouk, da mora oseba odgovor na obvestilo poslati v uradnem jeziku, ki se uporablja v Republiki Sloveniji. Po veljavni ureditvi lahko tuja oseba odgovor na obvestilo poda v svojem jeziku. Praksa prekrškovnih organov je pokazala, da veljavna ureditev predstavlja prekomerno administrativno obremenitev, prav tako se za prevode porabi precej finančnih sredstev, pri čemer pozitivnih finančnih učinkov tovrstno obravnavanje zadev ne prinaša, povečini le podaljšuje sam postopek obravnave prekrška. S predlagano ureditvi se torej določa, da bo (domnevni) storilec prekrška moral svojo izjavo podati v slovenskem jeziku (oziroma v svojem jeziku, poleg pa priložiti še prevod izjave). Če bo oseba odgovor vložila samo v tujem jeziku, bo »vloga« prekrškovni organ obravnaval kot nepopolno in jo posredoval v dopolnitev (oziroma dopolnitev s posredovanjem prevoda), v nasprotnem primeru pa bo vlogo zavrgel (oziroma ravnal kot da domnevni storilec prekrška odgovora ne bi podal).

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami četrtega in petega odstavka 48.c člena ZP-1 se iz postopka po 7.a poglavju ZP-1 črtajo določbe o prekluziji navajanja dejstev in dokazov. Navedeno pomeni, da v primeru, ko postopek iz 7.a poglavja ZP-1 ne bo uspel (domnevni storilec prekrška ne bo plačal globe ali odgovoril na pisno obvestilo o prekršku), bo prekrškovni organ v skladu z mednarodnimi predpisi v tujino vročal plačilni nalog oziroma vložil obdolžilni predlog na sodišče, pri čemer bo domnevni storilec prekrška svoje pravice lahko branil (navajal dejstva in dokaze v svojo korist) v postopku s pravnim sredstvom (zahtevo za sodno varstvo) oziroma v rednem sodnem postopku.

Glede na predlagano novo ureditev glede posredovanja odgovora v slovenskem jeziku in glede na način določitve roka za posredovanje odgovora na pisno obvestilo o prekršku, je potrebno v četrtem odstavku pouke iz drugega odstavka 55. člena ZP-1 omejiti le na tiste iz 1. alineje drugega odstavka 55. člena ZP-1. Prekrškovni organ v hitrem prekrškovnem postopku praviloma ob ugotovitvi oziroma obravnavanju prekrška in še pred izdajo odločbe o prekršku (56. člen) kršitelja obvesti o prekršku in pouči, da se lahko izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška, da pa tega ni dolžan storiti niti odgovarjati na vprašanja, če se bo izjavil ali odgovarjal, pa ni dolžan izpovedovati zoper sebe ali svoje bližnje. Analogno pa je potrebno v petem odstavku 48.c člena ZP-1 urediti primere prekrškov pri katerih hitri postopek ni dovoljen (o prekršku bo odločilo sodišče v (rednem) sodnem postopku) – glede na navedeno se v 1. alineji petega odstavka 48.c člena ZP-1 črta besedo »četrtega«, doda se nova 2. alineja s pravnim poukom, ki se glasi, da je domnevni storilec lahko navzoč pri izvajanju dokazov in da ga bo sodišče na njegovo zahtevo povabilo k posameznim procesnim dejanjem.

K 3. členu

S predlagano določbo se na novo ureja rok za posredovanje odgovora na pisno obvestilo; ta je po predlagani določbi 60 dni, pri čemer se rok šteje od datuma odprave pisnega obvestila domnevnemu storilcu prekrška. Domnevni storilec prekrška pri tem ne bo v negotovosti, saj bo datum odprave odtisnjen na kuverti, s katero bo pisno obvestilo posredovano domnevnemu storilcu prekrška.

Veljavna ureditev se je pri poslovanju s tujino izkazala za težavno, saj se je rok štel od vročitve pisnega obvestila o prekršku, kar pa je pri vročanju v tujino prekrškovnim organom povzročalo težave zaradi različnih ureditev poštne sistema v državah članicah Evropske unije. Glede na to, da predlagana novela v zvezi s pisnim obvestilom o prekršku ne bo več določala pravnih posledic neodziva (glej obrazložitev k 2. členu predloga zakona), tudi ni potrebe, da bi se rok za odgovor na pisno obvestilo štel od vročitve obvestila.

K 4. členu

S predlaganim novim tretjim odstavkom 52. člena ZP-1 se na sistemski ravni določajo pravila za izrekanje globe v hitrem prekrškovnem postopku, in sicer na naslednje načine:

- 1) če je globa predpisana v določenem znesku (tretji in osmi odstavek 17. člena ZP-1), se bo globa (nespremenjeno) izrekla v določenem (fiksni) znesku tako pri izdaji pisne določbe o prekršku kot tudi plačilnega naloga;
- 2) če pa je globa pri posameznem prekršku določena v razponu (drugi in sedmi odstavek 17. člena ZP-1), pa se bo globa,
  - a. izrečena v pisni odločbi o prekršku (56. člen ZP-1), lahko sistemsko izrekla znotraj predpisanega razpona globe, pri čemer bo moral prekrškovni organ ob izreku globe, ki je višja od najnižje predpisane, ob uporabi splošnih pravil za odmero sankcije obrazložiti (utemeljiti) višino izrečene globe;

- b. izrečena s plačilnim nalogom (57. člen ZP-1), pa se bo ta (nespremenjeno) izrekla na spodnji meri predpisane globe.

Predlagana določba pomeni, da v zakonih in uredbah o izvajanju uredb EU ne bo več potrebno določati posebnega pooblastila glede izrekanja višine globe v hitrem prekrškovnem postopku.

Predlagani novi tretji odstavek 52. člena ZP-1 pa prinaša tudi novost: po novem bo mogoče globo v razponu izreči tudi pri prekrških, ki jih določa uredba Vlade RS, ki jo ta izda na podlagi pooblastila iz zakona. Veljavni tretji odstavek 52. člena ZP-1 namreč ne omogoča, da bi se posebno pooblastilo za izrekanje globe znotraj predpisanega razpona v hitrem prekrškovnem postopku lahko določilo tudi z uredbo Vlade RS, ki je izdana na podlagi pooblastila iz zakona. Glede na tretji odstavek 3. člena ZP-1, pa je tako pooblastilo mogoče določiti pri uredbi za izvajanje uredbe EU, torej, če je pravna podlaga za izdajo »slovenske« uredbe uredba EU.

K 5. in 6. členu

S predlaganima 5. in 6. členom zakona se iz ZP-1 v postopku odreditve nadomestnega zapora črta možnost predlagati nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist.

Predlagatelj po osmih letih od vpeljave instituta nadomestnega zapora ocenjuje, da je možnost opraviti delo v splošno korist namesto plačila globe v postopku odreditve nadomestnega zapora morda nesorazmerna. Storilec prekrška namreč lahko predlaga nadomestitev globe in stroškov postopka z opravljanjem dela v splošno korist s procesnega vidika mnogo prej kot pa (še) v postopku odreditve nadomestnega zapora. Opravljanje dela v splošno korist lahko storilec prekrška predlaga do poteka roka za plačilo globe in stroškov postopka, torej še preden prekrškovni organ zadevo posreduje v prisilno izterjavo.

Predlagatelj ocenjuje, da ima storilec prekrška pred postopkom za odreditev nadomestnega zapora dovolj možnosti, da globo in stroške prekrškovnega postopka »poplača« in na ta način dejansko odgovarja za prekršek:

- globo in stroške postopka plača, pri čemer ne gre pozabiti možnosti polovičnega plačila globe 57.c člen ZP-1);
- globo in stroški postopka se lahko poplačajo obročno (18. člen ZP-1);
- globo in stroške postopka je mogoče nadomestiti z opravo dela v splošno korist (19.a člen ZP-1);
- storilec prekrška lahko zaprosi za oprostitev plačila stroškov postopka (četrti odstavek 144. člena ZP-1);
- globo in stroški postopka se prisilno izterjajo (202. člen ZP-1).

Veljavna ureditev postopka za odreditev nadomestnega zapora daje še peto možnost za poplačilo globe, ki pa se s predlaganimi spremembami 192.a in 192.b člena ZP-1 ukinja. Če je sodišče v postopku odreditve nadomestnega zapora prejelo predlog za nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist, po veljavni ureditvi ni imelo nobenih možnosti, da predlogu ne ugoditi, kar je pomenilo, da so nekateri storilci prekrškov ponovno imeli možnost, da se z izigravanjem instituta dela v splošno korist izogibajo odgovornosti za izvršene prekrške.

Črtanje možnosti predlagati opravljanje dela v splošno korist v fazi, ko se izkaže, da globe in stroškov postopka ni mogoče izterjati niti prisilno, pomeni, da mora storilec prekrškov sprejeti posledice izvrševanja prekrškov na način, da bo v primeru neplačila izvršen nadomestni zapor. Zaradi

zagotavljanja pravice do primernega časa za obrambo se rok za podajo izjave o vsebini obvestila iz petih dni podaljša na osem dni.

Glede na navedeno je potrebno v 192.a členu ZP-1 v četrtem odstavku besedo »petih« nadomestiti z besedo »osmih« ter črtati besedilo »predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist oziroma navede in«, 4. alinejo v petem odstavku ter šesti odstavek 192.a člena ZP-1. Prav tako se iz ZP-1 v celoti črta 192.b člen ZP-1, ki v postopku za odreditev nadomestnega zapora ureja nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist.

K 7. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 201. člena ZP-1 se spreminjajo pogoji kdaj lahko pristojni organ odloči, da se prekrškovna odločba izvrši takoj, ne glede na vloženo pravno sredstvo. Po novem bosta lahko prekrškovni organ ali sodišče odločila, da se prekrškovna odločba izvrši takoj, če bo podan kateri od naslednjih pogojev:

- za fizične osebe: če oseba ne more dokazati identitete ali nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji;
- za pravne osebe: če pravna oseba nima sedeža v Republiki Sloveniji.

Navedeno pomeni, da se institut zavarovanja izvršitve za fizične osebe poenostavlja, saj mora biti za takojšnjo odreditev izvršitve podan eden od zgoraj navedenih pogojev, po novem pa se razširja tudi na pravne osebe, kar glede na veljavno besedilo 201. člena ZP-1 ni mogoče.

Predlagana določitev pogojev v prvem odstavku pomeni tudi, da v praksi ne bo več dileme, ali se na kraju storitve prekrška lahko odredi takojšnjo izvršitev plačilnega naloga državljanom Evropske unije. Ti se namreč načeloma z odhodom v tujino zaradi prebivanja ne morejo izogniti prisilni izterjavi, saj na ravni Evropske unije obstajajo mehanizmi, in sicer vzajemno priznavanje in izvrševanje denarnih kazni (tudi glob). Predlagatelj meni, da je najučinkovitejša rešitev, da se postopek o prekršku, ki je izveden na kraju storitve prekrška, zaključi s takojšnjim plačilom globe. Namreč – institut priznavanja izvršitve denarnih kazni med državami članicami Evropske unije namreč v nekaterih primerih ne deluje popolnoma (npr. države članice ne sporočajo podatkov o uspešnosti izterjave ipd.).

Predlagani novi drugi odstavek 201. člena ZP-1 v izogib nejasnostim za katere kategorije storilcev se lahko uporablja institut zavarovanja izvršitve izrecno določa, da se ta institut lahko uporablja za vse kategorije storilcev prekrškov, ki jih določa drugi odstavek 17. člena ZP-1. To so: posameznik, samostojni podjetnik posameznik, posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pravna oseba in vse odgovorne osebe. V praksi namreč prihaja do nejasnosti, saj nekatera sodišča menijo, da instituta zavarovanja izvršitve ni mogoče uporabiti zoper tujega samostojnega podjetnika posameznika. Samostojni podjetnik posameznik v skladu z zakonom, ki v Republiki Sloveniji ureja gospodarske družbe, šteje za fizično osebo, fizične osebe pa so za potrebe prekrškovnega prava razdeljene v tri tipe: posameznika, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

Predlagani novi peti odstavek (prej četrti odstavek) 201. člena ZP-1 razširja nabor »prekrškovnih terjatev«, ki jih prekrškovni organ ali sodišče lahko takoj prisilno izterjata, če jih storilec (takoj) ne plača. Poleg globe se bodo lahko takoj prisilno izterjali še ugotovljena škoda, pridobljena premoženjska korist in stroški prekrškovnega postopka. Določba pa nespremenjeno določa, da se v tem primeru ne uporabljajo določbe ZP-1 o nadomestitvi prisilne izterjave globe in stroškov postopka z opravo dela v splošno korist (v tem delu je opravljeno tudi izrazoslovje, saj ZP-1 ne določa več instituta oprave določene naloge v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti, ampak institut dela v splošno korist). Predlagana določba pa v zvezi s prisilno izterjavo globe določa novost, in sicer, da se v

tem primeru ne uporabljajo določbe o polovičnem plačilu globe (57. člen ZP-1). V primeru uspešnosti pritožbe bodo domnevnemu storilcu vrnjena vsa prisilno izterjana sredstva, v primeru neuspešnosti pravnega sredstva v hitrem prekrškovnem postopku pa je storilec prekrška tako zaradi vložitve pravnega sredstva plačati izrečeno globo v celoti.

Glede na spremembe prvega odstavka 201. člena ZP-1 pa se v novem šestem (prej petem) odstavku dodajata dva pogoja za zavarovanje izvršitve, če storilec prekrška globe kljub odreditvi takojšnjega plačila, ne plača. Poleg obstoječega pogoja »begosumnosti« (ki se lahko uporablja tudi zoper »domače« domnevne storilce prekrškov) – besedilo »Če se je bati, da se bo storilec med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe skrnil ali odšel neznan kam« se dodajata še dva pogoja, in sicer če storilec nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, bo lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa oziroma sodišče zaradi zavarovanja izvršitve odločbe med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe s sklepom odločila, da se domnevnemu storilcu prekrška začasno vzamejo: potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine, ki jih ima pri sebi, ne glede na to, ali je njihov lastnik ali ne. Poleg navedenih sredstev pa bo lahko pooblaščen uradna oseba ali sodišče vzelo tudi druge osebne dokumente namenjeni identifikaciji, če jih v zavarovanje ponudi storilec sam, gotovino ali druga plačilna sredstva.

Predlagani novi šesti odstavek 201. člena glede na veljavno ureditev nespremenjeno določa, da začasni odvzem lahko traja največ šest mesecev in da se lahko s sklepom podaljša še za največ šest mesecev. Storilcu pa je treba takoj, najkasneje pa v treh urah, vročiti pisni sklep o začasnem odvzemu z navedbo razlogov za odvzem in s pravnim poukom.«.

Enako kot pri predlagani spremembi pogojev za takojšnjo izvršitve prekrškovne odločbe pa se tudi v primeru zavarovanja izvršitve ta institut glede na predlagani novi drugi odstavek 201. člena ZP-1 razširja tudi na pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. V praksi se je namreč pokazalo, da je v določenih primerih zoper pravne osebe (pa tudi samostojne podjetnike posameznike oziroma posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnosti) izjemno težko voditi čezmejni prekrškovni postopek, s predlagano razširitvijo instituta tudi na navedene kategorije storilcev prekrškov pa predlagatelj ocenjuje, da bo tudi (akcesorno) odgovorni pravni osebi samostojnemu podjetniku posamezniku ali posamezniku, ki samostojno opravlja dejavnost, za izvršeni prekršek odgovorne osebe v interesu, da se prekrškovni postopek (čim prej) zaključi.

Zaradi dopolnitve novega šestega odstavka z novimi sredstvi, ki so lahko predmet izvršitve, se posledično dosedanja sedmi in osmi odstavek, ki postanega osmi in deveti odstavek, dopolnita z naslednjimi sredstvi izvršbe – gotovino, drugimi denarnimi sredstvi in drugi osebni dokumenti, namenjeni identifikaciji.

K 8. členu

Predlagana prehodna določba določa, da se določbe tega zakona uporabljajo za prekrške, storjene po uveljavitvi tega zakona.

Načelo zakonitosti iz 28. člena Ustave se namreč nanaša le na vnaprejšnjo določitev znakov kaznivega dejanja (in tudi prekrškov), ne razteza pa se na druge institute izvrševanja pravnomočno izrečenih sankcij. Posameznikov položaj se z novo uzakonjenimi določbami o izvrševanju sankcij za prekrške po mnenju predlagatelja ne more poslabšati, saj je posameznik že pravnomočno spoznan za odgovornega za prekršek (v substrat tega prekrška in tudi v izrečeno sankcijo se z določbami o izvršitvi sankcije ne posega) in tudi ve, da ima država ali samoupravna lokalna skupnost do njega terjatev, ki izvira iz kršitev oziroma kršitve, ki jih je storil.

Spremembe in dopolnitve 48.a in 48.č člena ZP-1 po svoji vsebini štejejo za materialne določbe, za katere v kaznovalnem pravu velja načelo zakonitosti iz 28. člena Ustave, zato se tudi za te določbe izredno določa, da se uporabljajo za prekrške, storjene po uveljavitvi tega zakona. Namreč – nobena od navedenih določb za domnevnega storilca prekrška ni milejša od veljavne ureditve.

Ker pa se na sistemski ravni spreminja tudi pooblastilo za izrekanje globe v razponu v hitrem prekrškovnem postopku, predlagatelj v izogib retroaktivni uporabi novega pooblastila za prekrške, ki so bili izvršeni pred uveljavitvijo tega zakona, določa, da bodo lahko prekrškovni organi (splošno) pooblastilo za izrekanje globe v razponu v hitrem prekrškovnem postopku uporabljali le za prekrške, ki bodo storjeni po uveljavitvi tega zakona.

K 9. členu

Predlagana prehodna določba jasno določa način končanja postopkov, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona. Ti postopki v zvezi z delom v splošno korist, odreditvijo nadomestnega zapora, za prekrške, storjene z motornimi vozili, registriranimi v drugih državah članicah Evropske unije in postopki zavarovanja izvršitve, se bodo končali po dosedanjih predpisih.

K 10. členu

Predlagani člen določa običajni *vacatio legis*. Predvideno je, da bo predlagani zakon začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24)

Delo v splošno korist

19.a člen

(1) Storilec, ki zaradi svojega premoženjskega stanja oziroma zmožnosti za plačilo po kriteriju iz drugega odstavka tega člena ne more plačati globe in stroškov postopka v višini najmanj 300 eurov, lahko najpozneje do poteka roka za plačilo predlaga, da se plačilo globe in stroškov postopka nadomesti z delom v splošno korist.

(2) Sodišče odobri nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist predlagatelju, ki bi bil upravičen do redne brezplačne pravne pomoči po materialnem kriteriju iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

(3) Obseg dela v splošno korist določi sodišče tako, da za vsakih začetih 10 eurov globe in stroškov postopka določi eno uro dela, pri čemer lahko odrejeno delo traja najmanj 30 in največ 400 ur. Rok, v katerem mora biti delo opravljeno, ne sme biti daljši od šestih mesecev.

(4) Če sodišče ob upoštevanju storilčeve delovne zmožnosti, njegovih osebnih razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, lahko število ur dela v splošno korist, določeno na podlagi prejšnjega odstavka, zviša ali zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 30 in več kot 400 ur.

(5) Če storilec obseg ur dela v splošno korist, ki mu je bil določen v sklepu iz četrtega odstavka 202.c člena tega zakona, opravi v celoti, se izrečena globa in stroški postopka ne izterjajo.

Obvestilo o prekršku

48.c člen

(1) Postopek o prekršku se v zadevah iz prejšnjega člena začne tako, da pristojni organ, ki je ugotovil prekršek, lastniku oziroma imetniku vozila ali drugače identificirani osebi, osumljeni storitve prekrška zoper varnost cestnega prometa na ozemlju Republike Slovenije (v nadaljevanju tega poglavja: oseba), pošlje pisno obvestilo o prekršku in obrazec za odgovor na obvestilo z vsebino iz Priloge, ki je sestavni del tega zakona in je objavljena skupaj z njim.

(2) Pisno obvestilo mora poleg podatkov, ki so navedeni v prilogi iz prejšnjega odstavka, vsebovati še naslednje sestavine:

- v rubriki o denarni kazni znesek za prekršek predpisane globe, če je globa določena v razponu in se izvede hitri postopek najnižjo, če se izvede redni sodni postopek, pa tudi najvišjo za prekršek predpisano mero globe;
- navedbo računa, na katerega se lahko plača globa;
- navedbo za prekršek predpisane stranske sankcije kazenskih točk v cestnem prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja in prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja oziroma stranske sankcije prepovedi vožnje motornega vozila in pojasnilo o pravnih posledicah izreka teh sankcij;

- pouk o pravici do dostopa do osebnih podatkov, pravici do popravka in izbrisa osebnih podatkov, o najdaljšem zakonitem obdobju hrambe podatkov in o pravici do popravka netočnih osebnih podatkov in takojšnjega črtanja nezakonito zabeleženih podatkov.

(3) Obrazec za odgovor mora poleg podatkov, ki so navedeni v prilogi iz prvega odstavka tega člena, vsebovati še naslednje sestavine:

- glede na vrsto postopka, ki je določen za prekršek, zaradi katerega se postopek vodi, osnovne podatke o poteku hitrega postopka, pogojih za izdajo odločbe oziroma plačilnega naloga ali o poteku rednega sodnega postopka o prekršku, z opisom načina uveljavitve pravice do izjave v hitrem postopku oziroma zagovora v rednem sodnem postopku ter pravice do vložitve pravnega sredstva zoper odločbo oziroma sodbo o prekršku;
- pouk, da oseba lahko odgovor na obvestilo pošlje v svojem jeziku.

(4) Obrazec za odgovor v hitrem postopku mora obsegati tudi:

- pravne pouke iz drugega odstavka 55. člena tega zakona in pojasnilo, da bo pristojni organ v primeru, če bo nadaljeval postopek, odgovor osebe štel za njeno pisno izjavo o prekršku;
- če gre za prekršek, za katerega se lahko izda plačilni nalog, tudi pouk o pravici do polovičnega plačila izrečene globe, s pojasnilom, da bo pristojni organ, če bo tako plačilo opravljeno pred iztekom roka za odgovor, obvestilo štel za plačilni nalog, plačilo globe za priznanje prekrška, za odpoved pravici do vročitve plačilnega naloga in pravici do zahteve za sodno varstvo glede odgovornosti za prekršek, izrečene globe in kazenskih točk v cestnem prometu.

(5) Obrazec za odgovor v postopku zaradi prekrška, za katerega se izvede redni sodni postopek o prekršku, mora obsegati tudi:

- pravne pouke iz prvega, tretjega, četrtega in šestega odstavka 114. člena tega zakona;
- pouk, da bo sodišče v primeru, če bo zoper osebo vložen obdolžilni predlog, odgovor osebe štelo za pisni zagovor osebe v rednem sodnem postopku oziroma ugovor osebe v skrajšanem postopku.

(6) Če iz zbranih obvestil in podatkov izhaja, da oseba ne razume slovenskega jezika, in z mednarodno pogodbo ni določeno drugače, mora biti pisno obvestilo sestavljeno v jeziku dokumenta o registraciji motornega vozila, če je na voljo, sicer pa v enem od uradnih jezikov države članice registracije motornega vozila, s katerim je bil storjen prekršek. Stroški prevajanja bremenijo proračun ne glede na izid postopka.

Odgovor na obvestilo

48.č člen

(1) Oseba lahko odgovori na obvestilo o prekršku v 60 dneh od dneva vročitve obvestila o prekršku na naslov organa, ki je poslal obvestilo.

(2) Po prejemu odgovora osebe oziroma po izteku roka iz prejšnjega odstavka organ, ki je pristojen za prekršek, za katerega se izvede hitri postopek, odloči o prekršku po določbah prejšnjega člena in po drugih določbah tega zakona.

(4) Po prejemu odgovora osebe oziroma po izteku roka iz prvega odstavka tega člena organ, ki je ugotovil prekršek, za katerega se izvede redni sodni postopek, odloči o vložitvi obdolžilnega predloga, pristojno sodišče pa odloči o prekršku po določbah prejšnjega člena in po drugih določbah tega zakona.

Hitri postopek

52. člen

(1) O prekrških se odloča po hitrem postopku, razen v primerih, ko ta zakon določa drugače.

(2) Hitri postopek ni dovoljen:

- če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije po tem zakonu;
- če je predpisana stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila;
- če je predpisana stranska sankcija izločitve iz postopka javnega naročanja;
- proti mladoletnim storilcem prekrškov;
- za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo;
- za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu, zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja;
- za prekrške s področja političnih strank ter volilne in referendumске kampanje, za nadzor katerih je pristojno Računsko sodišče Republike Slovenije;
- če obdolžilni predlog za prekršek v skladu z drugim odstavkom 103. člena tega zakona vloži organ, ki po zakonu nadzoruje delo prekrškovnega organa.

(3) V hitrem postopku se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

Pisno obvestilo in izjava storilca

192.a člen

(1) Ko organ, pristojen za izterjavo neplačane globe po pravilih upravne izvršbe ugotovi, da obstajajo okoliščine iz prvega ali drugega odstavka 20.a člena tega zakona, o tem obvesti sodišče, na območju katerega ima storilec stalno, če nima stalnega, pa začasno prebivališče.

(2) V obvestilu iz prejšnjega odstavka mora organ navesti:

- seznam neizterjanih glob, v katerem mora biti poleg zneska posamezne neplačane globe navedena opravilna številka odločbe ali plačilnega naloga, s katerim je bila globa izrečena, organ, ki je odločbo ali plačilni nalog izdal, in datum izvršljivosti,
- podatke, ki izkazujejo, da upravna izvršba ni bila uspešna, in
- druge podatke, s katerimi razpolaga, če ocenjuje, da so relevantni za odločanje sodišča.

(3) Če sodišče po prejemu obvestila in podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena ugotovi, da ni pogojev za odreditev nadomestnega zapora, o tem obvesti organ iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če sodišče po prejemu obvestila in podatkov iz prejšnjega odstavka ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prvega ali drugega odstavka 20.a člena tega zakona, pošlje storilcu pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora, in ga pozove, da se v roku petih dni izjavi o vsebini obvestila. V tej izjavi storilec ne more uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno sodbo, odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa, lahko pa predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno

korist oziroma navede in pojasni dejstva in okoliščine, povezane z nezmožnostjo plačila globe ali nezmožnostjo prestajanja nadomestnega zapora. Za svoje navedbe mora storilec predložiti dokaze.

(5) Pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora vsebuje:

- podatek o skupnem znesku neplačanih glob, katerih plačilo se nadomešča z zaporom, in število dni nadomestnega zapora. Pri tem sodišče navede tudi seznam neizterjanih glob, v katerem mora biti poleg zneska posamezne neplačane globe navedena opravilna številka odločbe ali plačilnega naloga, s katerim je bila globa izrečena, organ, ki je odločbo ali plačilni nalog izdal in datum pravnomočnosti,
- obvestilo storilcu, da se lahko v roku petih dni izjavi o vsebini obvestila,
- opozorilo storilcu, da v izjavi ne more uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa; če pa je v celoti ali delno globo plačal, naj ugovoru priloži dokazila,
- obvestilo storilcu, da lahko v izjavi predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist skladno z določbo 192.b člena tega zakona,
- obvestilo storilcu, da lahko v izjavi navede in pojasni dejstva in okoliščine, povezane z nezmožnostjo plačila globe ali nezmožnostjo prestajanja nadomestnega zapora, pri čemer mora za svoje navedbe predložiti dokaze,
- obvestilo storilcu, da njegova neizjava ni ovira za nadaljevanje postopka in
- obvestilo storilcu, da se bo postopek odreditve nadomestnega zapora ustavil, če poravna vse neizterjane globe, navedene v sklepu.

(6) Če storilec v zakonsko določenem roku predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist, sodišče nadaljuje postopek po določbah 192.b člena tega zakona.

(7) Če se storilec v zakonsko določenem roku ne izjavi ali če sodišče ugotovi, da v izjavi ni navedel dejstev in okoliščin, ki bi vplivale na odreditev nadomestnega zapora, ali zanje ni predložil dokazov, izda sodišče sklep o nadomestnem zaporu po določbah 192.c člena tega zakona.

(8) Če storilec v izjavi navede dejstva in predloži dokaze za okoliščine, ki po zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, omogočajo odložitev začetka izvrševanja kazni zapora, sodišče v sklepu, s katerim izreče nadomestni zapor, odloči tudi o odložitvi izvršitve tega ukrepa, in sicer s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij.

(9) Če sodišče ugotovi, da je storilec v izjavi navedel dejstva in predložil dokaze, ki onemogočajo izvršitev in posledično odreditev nadomestnega zapora, ali če presodi, da nadomestni zapor glede na okoliščine konkretnega primera ne bi bil sorazmeren in pravičen ukrep, postopek ustavi in o tem obvesti organ iz prvega odstavka tega člena.

(10) Sodišče lahko v primeru iz sedmega, osmega in devetega odstavka tega člena pred odločitvijo oziroma pred izdajo sklepa o nadomestnem zaporu zaradi ugotavljanja relevantnih okoliščin v zvezi z odreditvijo nadomestnega zapora po potrebi izvede narok za zaslišanje storilca ali od njega zahteva pisno dopolnitev izjave in predložitve dodatnih dokazov.

Nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist

192.b člen

(1) Če storilec v izjavi iz četrtega odstavka prejšnjega člena predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist, sodišče o njegovem predlogu odloči po določbah tega zakona, ki urejajo delo v splošno

korist, pri čemer se šteje, da je pogoj iz drugega odstavka 19.a člena tega zakona za odobritev dela v splošno korist izpolnjen.

(2) Če sodišče ugotovi, da je storilec za eno ali več glob iz prvega odstavka 20.a člena tega zakona že imel odobreno nadomestitev plačila z delom v splošno korist, lahko njegov predlog v tem delu zavrne, če ugotovi, da storilec dela ni opravil po lastni krivdi (šesti in sedmi odstavek 202.c člena).

(3) Če sodišče ugodi predlogu storilca, s sklepom prekine postopek odreditve nadomestnega zapora in odobri delo v splošno korist skladno z določbo 19.a člena tega zakona.

(4) Zoper odločitev sodišča o delu v splošno korist ni pritožbe.

(5) Če storilec dela ne opravi, se izmika ali ga opravi le delno, sodišče po obvestilu pristojnega organa socialnega varstva nadaljuje s postopkom in izda sklep o nadomestnem zaporu, pri čemer se obdobje zapora skrajša sorazmerno z urami opravljenega dela. O tem mora biti storilec v sklepu iz tretjega odstavka tega člena poučen.

(6) Če storilec v celoti opravi delo, sodišče postopek odreditve nadomestnega zapora ustavi. O tem mora biti storilec v sklepu iz tretjega odstavka tega člena poučen.

Zavarovanje izvršitve

201. člen

(1) Če storilec ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek, lahko organ za postopek o prekršku, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, obenem odloči, naj se odločba izvrši takoj ne glede na zahtevo za sodno varstvo oziroma pritožbo, če spozna, da bi storilec lahko onemogočil njeno izvršitev. Če storilec globe ne plača, organ, ki je odločil o prekršku na prvi stopnji, izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje plačila v skladu s petim odstavkom tega člena.

(2) Če sodišče izreče izgon tujca iz države kot stransko sankcijo, se tujcu lahko ob pogojih iz prvega odstavka tega člena določi kraj, kjer mora prebivati do pravnomočnosti odločbe, vendar najdlje za čas 30 dni.

(3) Če prekrškovni organ oziroma sodišče odloči, da se odločba izvrši takoj, se zahteva za sodno varstvo oziroma pritožba pošlje pristojnemu sodišču najpozneje v štiriindvajsetih urah po poteku vseh rokov iz prvega odstavka 60. člena tega zakona in prvega odstavka 151. člena tega zakona; pristojno sodišče mora izdati odločbo v 48 urah, potem ko je dobilo spis.

(4) Če je izrečena globa, lahko organ za postopek o prekršku ob pogojih iz prvega odstavka tega člena, če storilec globe takoj ne plača, določi, da se globa takoj prisilno izterja, pri tem pa se ne uporabljajo določbe tega zakona o nadomestitvi prisilne izterjave globe z opravo določene naloge v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti.

(5) Če se je bati, da se bo storilec med postopkom o prekršku ali do izvršitve odločbe skrnil ali odšel neznano kam ali v tujino, lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa oziroma sodišče zaradi zavarovanja izvršitve odločbe s sklepom odloči, da se mu začasno vzamejo potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, vrednostni papirji, prevozna sredstva ali druge premičnine, ki jih ima pri sebi, ne glede na to, ali je njihov lastnik ali ne. Začasni odvzem lahko traja največ šest mesecev in se lahko s sklepom podaljša še za največ šest mesecev. Storilcu je treba takoj, najkasneje pa v treh urah, vročiti pisni sklep o začasnem odvzemu z navedbo razlogov za odvzem in s pravnim poukom.

(6) Pritožba zoper sklep iz prejšnjega odstavka ne zadrži njegove izvršitve. O pritožbi mora sodišče odločiti v 48 urah od prejema spisa.

(7) Sklep iz petega odstavka tega člena o začasnem odvzemu potne listine, vozniškega dovoljenja, dokumentov vozila, prevoznih listin ali drugih dokumentov, ki spremljajo blago izvrši pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa oziroma sodišče, ki ga je izdalo. Sklep o začasnem odvzemu vrednostnih papirjev ali premičnin iz petega odstavka tega člena izvrši pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo, če ni s posebnim zakonom drugače določeno. Če organ, pristojen za izvršitev sklepa iz petega odstavka tega člena, pri izvrševanju naleti na upiranje ali ogrožanje, ali če to utemeljeno pričakuje, lahko zaprosi za pomoč policijo, ki v skladu s svojimi pristojnostmi in pooblastili zagotovi, da nemoteno izvrši ukrepe, določene s tem sklepom.

(8) Če se postopek z odločbo ustavi ali če storilec plača globo, ugotovljeno škodo, pridobljeno premoženjsko korist in stroške postopka, se začasno odvzete listine in predmeti iz petega odstavka tega člena vrnejo storilcu. Če storilec tudi po pravnomočnosti odločbe ne plača izrečene globe, povzročene škode ali stroškov postopka, se iz začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov iz petega odstavka tega člena poravnajo izrečena globa, ugotovljena škoda, pridobljena premoženjska korist in stroški postopka, presežek pa se vrne storilcu, začasno odvzeta potna listina, vozniško dovoljenje, dokumenti vozila, prevozne listine ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, pa se po pravnomočnosti odločbe pošljejo organu, ki jih je izdal. Prodajo začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov opravi pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo, na podlagi predhodnega obvestila pristojnega organa, da so podani pogoji za izvršitev odločbe iz začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov.

(9) Za hrambo in upravljanje z začasno odvzetimi listinami in predmeti iz petega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe zakona o kazenskem postopku o hrambi in upravljanju zaseženih predmetov in začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi, če s posebnim zakonom ni drugače določeno. Za hrambo in upravljanje z začasno odvzetimi vrednostnimi papirji in drugimi predmeti iz petega odstavka tega člena, ki jih upravlja davčni organ, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

(10) Zadeve o prekrških iz tega člena se obravnavajo prednostno.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/